

Andre minder om Alexander Nevskij

Ankre fra Alexander Nevskij

En dag i 1958 gjorde vrangfisker Sigurd Damgaard en ordentlig fangst i vraget af Alexander Nevskij – et 5 tons tungt anker. Købmand Andreas Mollerup og bestyrer Olaf Jensen på Thyborøn Sømandshjem fik samlet penge ind, en ny egetræsstok blev sat på, og ankeret fik sin plads på byens og havnens mest centrale plads. Et vartegn var skabt.

Fregattens andet stokanker står ved kirkegården i Harboøre, hvor også tre af de omkomne søfolk ligger begravet.

Gravstedet på Harboøre kirkegård

På Harboøre kirkegård findes til venstre for hovedindgangen et gravsted, omkranset af et sortmalet støbejernsgitter og med en gravsten med tre russiske navne. Her ligger kvartermester Odinzoff og matroserne Shiloff og Poliakoff. De druknede, da de sammen med to unge løjtnanter, Zarin og Yxkull, modigt forsøgte at nå land med en af Alexander Nevskijs egne både. Zarin blev først begravet i Harboøre, men blev efter kort tid sendt hjem til Rusland. Yxkulls lig drev senere på året i land på Thyholm og blev ligeledes sendt hjem. De andre lå tilbage på den forblæste kirkegård – i det yderste nordvestlige hjørne. Men de blev ikke glemt. I sommeren 2004 blev gravstedet med gitter og sten sat i stand på bekostning af den russiske stat, og gravstedet blev genindviet ved en lille ceremoni med deltagelse af den russiske ambassadør med følge.

På stenen står der:

”Herunder hviler Støvet af Underofficer Odinzoff og Matroserne Shiloff og Poliakoff som omkom ved den keiserlige Russiske fregat Alexander Newskys Stranding den 25. Septbr. 1868. De vovede deres Liv for at frelse andre Medmenesker. Fred over Dem i vor Herres Navn.”

Det lille kapel i Harboøre Kirke

Ved opgangen til prædikestolen i Harboøre Kirke sidder et lille hus med løgkuppel, skåret ud af en træblok. Det er så mærkeligt, at det kun kan stamme fra Alexander Nevskij. Måske er det sømandshusflid, skåret en dag på en frivagt som et minde om livet hjemme i Rusland. Harboøre Kirke er bygget i 1910, så det lille kapel må være flyttet over fra den gamle kirke.

Lemvig Museums samling

Lemvig Museum har en omfattende samling af ting fra Alexander Nevskij. En af dem er en fin sofa med den russiske ørn. Den købte museets bestyrelse i 1938 af Lemvig Toldkontor på den måde, at man gav toldvæsenet en ny sofa til 90 kroner mod til gengæld at få den gamle fra

Alexander Nevskij. Allerede det første år efter museets oprettelse i 1931 købte man et fint skrivebord for 117 kroner. Næste år var det 6 stole til 125 kroner. Det var mange penge i et budget på under 1.000 kroner om året. Det viser, at Lemvig Museum lige siden sin oprettelse har haft historien om Alexander Nevskij som ét af sine specialer.

En blomst med en mærkelig historie

Det er en Zephyrantes Candida. Candida betyder "hvid", og Zephyr er navnet på Vestenvinden. Det er knoldplanter lige som georginer.

Lemvig Museum fik blomsterne i foråret 2004 fra en gammel dame i Lemvig, Nikoline Lisbygd. Før hende havde de tilhørt en anden kvinde i Lemvig, Agnes Boldsen, som drev pensionat. Hun havde fået dem foræret af en ældre veninde, Harriet Andersen. Harriet Andersen blev aldrig gift og blev boende i sit barndomshjem hele livet. Hun døde i 1969. Hendes far var konsul og bestyrer for Redningsvæsenet, han hed Anthon Andersen. På fotografier fra hendes hjem kan man se blomsten stå i vindueskarmen.

Da Anthon Andersen var en ung mand, stod han for redningsaktionen, da Alexander Nevskij forliste ved Harboøre i september 1868.

Efter hvad man fortæller, havde skibets kaptajn blomsterne med ombord. Han ville sikkert have dem med hjem til sin kone, som han lige var blevet gift med i Piræus, og som han elskede højt. Men nu hvor skibet var forlist, og alting var meget besværligt, så gav han i følge fortællingen blomsterknoldene til den unge assistent ved Redningsvæsenet. Og Andersens kone og senere deres datter passede godt på dem, satte dem mørkt og koldt om vinteren, og gav dem passende med vand og solskin om sommeren, så vi i nutiden stadig kan glæde os over at se på dem og tænke på den mærkelige historie.

Flådemuseet i St. Petersburg

På Flådemuseet i St. Petersburg findes en samling vedrørende Alexander Nevskij. Den indeholder følgende:

En model med sejl af Alexander Newskij, lavet i 1869 af modelværkstedet ved Flådemuseet i skala 1:32 på ordre fra flådeminister, admiral N.K. Krabbe som en gave til storfyrst Alexej, der var ombord ved forliset.

En messingplade med dato for starten på bygningen af fregatten, 19. december 1859.

En halvmodel, lavet i 1868 af modelværkstedet ved Flådemuseet i skala 1:48.

Del af fregattens rat.

Fragment af fregattens egetræsbeklædning.

Model af admiralchaluppen (14-årers med luftkasser), lavet i 1860erne af modelværkstedet på Flådemuseet i skala 1:12.

Maleri af A.P. Bogolyubov, "Takkebøn på stranden om aftenen efter forliset", 1868.

Maleri af A.P. Bogolyubov, "Storfyrstens ilandstigning fra chaluppen i brændingen", 1868.

Maleri af A.I. Meschersky, "En båd fra fregatten Alexander Nevskij nærmende sig en af Cap Verde Øerne", 1868.

Maleri af A.P. Alekseyev, "Skruefregatten Alexander Nevskij", 1880erne.

Galionsfigur fra Alexander Nevskij, lavet af billedhuggeren N.S. Pimenov.

Bræt fra agterstavn af åben båd